

Azərbaycanın perspektiv inkişafında qeyri-neft sektorunun önəmi

Ölkədə ənənəvi istehsal sahələrinin, o cümlədən pambıqçılığın, ipəkçiliyin, tütünçülüyn, eləcə də xalçaçılığın və digər sənətkarlıq növlərinin inkişaf etdirilməsi üçün müvafiq tədbirlər görülür

Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinin təmin olunması məqsədilə dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə geniş infrastruktur quruculuğu aparılıb və yerli istehsalın inkişafı üçün münbit şərait yaradılıb. Hazırkı dövrdə əlavə valyuta tələbi yaradan, idxalı əvəz edən və ölkəyə valyuta gətirən ixracatçı kimi yerli istehsalın genişlənməsinin sürətləndirilməsi məqsədilə dövlət tərəfindən konkret layihələrə yönəldilən infrastruktur dəstəyi yerli istehsalın daha sürətli artımına, dövlət investisiyalarının məqsədyönlü və səmərəli istifadəsinə, əhalinin məşğulluğuna öz töhfəsini verəcəkdir.

Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında dövlət başçısı bildiriş ki, bütün sahələrdə islahatlar dərinləşməlidir, şəffaflıq təmin edilməlidir, nəzarət, maliyyə nəzarəti daha da gücləndirilməlidir. Belə olan halda biz neftdən asılılığı tamamilə aradan götürəcəyik. Məsələ məhz belə qoyulub. Bir neçə il ərzində dövlət büdcəmiz, onun mütləq əksəriyyəti qeyri-neft sektoru hesabına təmin edilməlidir.

Hazırda qeyri-neft sektorunun inkişafında mühüm rol oynayan qeyri-neft sənayesində müasir müəssisələrin yaradılmasının dəstəklənməsi, sənaye parklarının və məhəllələrinin təşkili işləri davam etdirilir. Belə ki, Mingəçevir Sənaye Parkının yaradılmasına başlanılıb. Bu şəhərin böyük sənaye potensialını, kadr potensialını nəzərə alsaq burada çox əhəmiyyətli yeni sənaye mərkəzinin yaranaçağına əmin ola bilərik. Şəhərdə bir neçə böyük sənaye müəssisəsinin tikintisi nəzərdə tutulur. Qeyd edək ki, müəyyən müddət ərzində hər bir rayonda sənaye zonalarının yaradılması istiqamətində işlər uğurla həyata keçirilir. Birinci pilot layihə olan Neftçala Sənaye Məhəlləsində sahibkarlar tərəfindən ümumi investisiya məbləği 40 milyon manatdan çox olan səkkiz layihə üzrə müəssisələrin qurulmasına başlanacaq. İkinci sənaye zonası Masallı şəhərində yaradılacaq. Masallı sənaye zonasında fəaliyyət göstərmək üçün sahibkarlar tərəfindən 33 layihə təqdim olunub. Bu layi-

hələrin investisiya həcmi 31 milyon manatdır. Qeyd edək ki, hər bölgədə sənayenin inkişafı üçün potensial imkanlar var. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi ölkəmiz özünü bütün sənaye məhsulları ilə təmin etməlidir. Eyni zamanda, ciddi ixrac potensialı da yaratmaqla, xarici bazarlara çıxmalıyıq.

Məlumat üçün bildirək ki, İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən Dövlət Proqramının məqsədlərinə uyğun olaraq qarşıdakı illər üçün hər bir regionun iqtisadi potensialı və əhalinin məşğulluq səviyyəsi nəzərə alınmaqla ilkin dəyəri 1,5 milyard manat olan 150-dən çox investisiya layihəsi hazırlanıb. Bu layihələrin icrasına Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun güzəştli kreditləri, yerli və xarici investisiyalar cəlb olunacaq.

Ixrac potensialının artırılması sırasında "Azərxalça" Səhmdar Cəmiyyəti yaradılmasının önəminə də diqqət ayıran cənab İlham Əliyev bildiriş ki, əsrlər boyu Azərbaycan xalçaçılığının inkişaf etdirilib-dür və Bakının mərkəzində — Bulvarda açılmış Xalça Muzeyi həm özlüyündə bir memarlıq əsəridir və eyni zamanda, bizim qədim sənətimizi bütün dünyada nümayiş etdirir: "Ancaq əfsuslar olsun ki, xalçaçılıq sənaye kimi Azərbaycanda az inkişaf edib. Ancaq fərdi qaydada bu sahə ilə məşğul olanlar xalça toxuyurlar və bunu həm ölkə daxilində, həm də xaricə sata bilirlər. Nəzərə alsaq ki, bu sahədə bizim böyük ənənələrimiz var, xalça sənəti Azərbaycan xalqının böyük sərvətidir və dünya miqyasında biz qabaqcıl yerlərdəyik, ona görə qərar qəbul edilib ki,

bu məsələlər məqsədyönlü şəkildə öz həllini tapsın. Həm bu qədim sənət yaşasın, kadrlar axını təmin edilsin, eyni zamanda, biz xalçaçılıq sənayesini də yaradaq. Bu, ixracatçı kimi ölkəmizə böyük həcmdə valyuta gətirəcək".

Ümumilikdə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsində aqrar sektorun və onun ayrı-ayrı sahələrinin də bu istiqamətdə inkişafı nəzərdə tutulur. Aqrar sektorda istehsalın artımı ilə yanaşı, dövlət başçısı tərəfindən ixracın stimullaşdırılması üçün müəyyən edilən dəstək tədbirləri, habelə aidiyyəti dövlət orqanları tərəfindən məhsul ixracı

başlanmışdır. Eyni zamanda, ixracın coğrafiyası dəyişilərək ənənəvi Rusiya bazarı ilə yanaşı, İran, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Türkiyə, İraq və Türkmənistanı da əhatə etmişdir. Yerli istehsalın artımı heyvandarlıq məhsullarının əksəriyyəti üzrə idxalın həcmindən kəskin şəkildə azalmasına səbəb olmuşdur. İdxalın həcmi keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ət və ət məhsulları üzrə 2,8 faiz, süd və süd məhsulları üzrə isə 15,7 faiz, iribuynuzlu heyvanların baş sayı üzrə 74,5 faiz, xırdabuynuzlu heyvanlar üzrə 94,2 faiz, damazlıq cüce üzrə 51,6 faiz azalmışdır. Dünya bazarında pambıq ehti-

Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq 2017-ci ildə pambığın əkin sahələrinin 100-120 min hektara çatdırılması və onun 50 min hektara qədər hissəsində müasir pilot suvarma sistemlərinin qurulması pambıq istehsalını ən azı 250 min tona qədər artırmağa imkan verəcək.

Hazırda dünya bazarında ipəkçilik məhsullarına tələbatın yüksək olduğunu, bölgələrdə minlərlə ailənin işlə təmin edilməsində əhəmiyyətini nəzərə alaraq, ipək istehsalının müasir infrastrukturunun yaradılması barədə toxumçuluğunun təşkili və damazlıq müəssisələrinin fəaliyyətinin bərpası istiqamətində müvafiq tədbirlər həyata keçirilməsinə başlanılıb. Bu tədbirlər nəticəsində keçən il istehsal olunmuş 232 kiloqrama qarşı 2016-cı ildə 70,7 ton, yeni 300 dəfə artıq yaş barama məhsulu istehsal edilmişdir.

Bütövlükdə, 2016-cı ildə ölkəmizdə texniki bitkilərin istehsalı ilə bağlı çox mühüm tədbirlər həyata keçirilib. Məsələn, 1 iyun tarixinə ölkə üzrə 2,1 min hektar sahədə tütün əkilib ki, bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 839 hektar və 40 faiz çoxdur. Hazırda çəltikçiliyin, çayçılığın və digər əhəmiyyətli məhsulların istehsalının kəskin artırılması üçün ciddi tədbirlər görülür.

Texniki bitkilərin istehsalının artırılması üçün dövlətin bundan sonra da dəstək göstərəcəyini vurğulayan cənab İlham Əliyev bildiriş ki, Azərbaycanda tütünçülüyn, baramaçılığın, pambıqçılığın inkişafına böyük maraq var və bu sahələrdə cəmi bir il ərzində böyük işlər görülür: "Pambıqçılığın tam bərpa etməliyik. Gələn il gözlənilən 300 min ton son hədd deyil, daha da artırmalıyıq. Buna çox böyük maraq var və hazırda 24 rayonda pambıqçılıq inkişaf edir, insanlar çox razıdırlar, çox böyük minnətdarlıq bildirirlər. Mən bir daha demək istəyirəm ki, bu sahə prioritet sahə kimi qalacaq və burada ən qabaqcıl texnologiyalar tətbiq edilməlidir".

Şükür ƏLİZADƏ,
"Respublika".

ilə bağlı yaranan maneələrin aradan qaldırılması kənd təsərrüfatı məhsullarının həm ümumilikdə, həm də müxtəlif seqmentlər üzrə ixracını kəskin şəkildə artırmışdır. Belə ki, 2016-cı ilin birinci yarısında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ümumilikdə 27,5 faiz, o cümlədən meyvə ixracı üzrə 13,1 faiz, tərəvəz məhsulları ixracı üzrə isə 33,1 faiz artıma nail olunmuşdur. Rusiya mənbələrində bu ölkənin bazarlarında satılan pomidorun 7,4 faizinin Azərbaycanın payına düşdüyü bildirilir, halbuki ötən il bu göstərici cəmi 1 faiz təşkil etmişdi. Digər tərəfdən, ilk dəfə olaraq ərzaqlıq lobyaya, dünyə, ərzaqlıq və yemlik arpa, darı və çərəzlərin, heyvandarlıqda isə ət və süd məhsullarının ixracına

atmalarının azalması, tələbin isə artması və beləliklə də qiymətlərin yüksəlməsi fonunda ölkəmizdə qədim ənənəyə malik pambıqçılığın inkişafının sürətləndirilməsi məqsədilə 2016-cı ilin birinci yarısında 50 min hektardan artıq sahədə əkin işləri həyata keçirilib. Yetiştiriləcək pambığın vaxtında yığılması və tedarüku məqsədilə bütün zəruri tədbirlər görülmüş və müvafiq texnikalar sifariş verilmişdir. Bunun da hesabına 2016-cı ildə 100 min tondan artıq, ötən ille müqayisədə 3 dəfə çox məhsulun istehsalı gözlənilir ki, bu da ölkəyə valyuta daxilolmalarını, eləcə də kənd əhalisinin gəlir əldə etmək imkanlarını artırmaqla yanaşı, bölgələrdə məşğulluq probleminin həllinə mühüm töhfə verəcəkdir.